

ประกาศสถาปนาสมณศักดิ์

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี
จักรีนฤเบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศว่า โดยที่ทรง
พระราชดำริว่า พระสงฆ์ซึ่งดำรงในสมณคุณ มีอุปการะยิ่งแก่การพระศาสนาสมควร
จะได้เลื่อนอิสริยานันดรในสมณศักดิ์สูงขึ้น มีอยู่ บัดนี้ จวบกาลมหามงคลสมัย
กาญจนาภิเษก ควรจะสถาปนาอิสริยยศพระสงฆ์ขึ้นไว้ เพื่อจักได้บริหารพระศาสนา
ให้เจริญรุ่งเรืองสถาพรสืบไป

จึงทรงพระราชดำริว่า พระธรรมวงศาจารย์ เป็นพระเถระผู้เจริญในสมณคุณ
มีปฏิภาณปรีชา ได้ศึกษาแตกฉานในมคธปริวรรตน์และอรรถธรรมวินัย สามารถ
สอบไล่ได้สำเร็จภูมิเปรียญธรรม ๗ ประโยค ทรงพระกรุณาโปรดให้เป็น
พระราชาคณะที่ พระวีรนาทมนี แล้วโปรดให้เลื่อนเป็นชั้นราชที่ พระราชวีรมนี

เป็นชั้นเทพที่ พระเทพปริยัติมุนี และเป็นชั้นธรรมที่ พระธรรมวงศาจารย์โดยลำดับ ได้รับการพระพุทธานุภาพและสังวรรักษาสมณวัตรระเบียบปฏิบัติประเพณีราชการ ได้เรียบร้อยเป็นอย่างดี มีอุตสาหะวิริยะในการประกอบกรณียกิจเป็นหินดานุหิต ประโยชน์แก่พุทธจักรและอาณาจักรโดยอเนกประการ กล่าวคือ ในด้านการบริหาร และการปกครองคณะสงฆ์ ได้เป็นเจ้าคณะจังหวัดพัทลุง เป็นเจ้าอาวาสพระอารามหลวง วัดคูหาสวรรค์ และเป็นเจ้าคณะภาค ๑๘ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๖ จนถึงปัจจุบัน ได้วางหลักปกครองหมู่คณะโดยใช้หลักเมตตาธรรม ทำให้การปกครองเป็นไปอย่าง เรียบร้อยเสมอมา ได้ส่งเสริมให้พระภิกษุ สามเณร ตระหนักและยึดมั่นในพระธรรม วินัยและระเบียบปฏิบัติประเพณี ได้ตั้งกติกาสังฆะสงฆ์ในเขตปกครองได้ตกลงกัน เป็นเอกฉันท์น้อมนำมิให้มีการฆ่าสัตว์อันมีคุณ งดการเลี้ยงของมีนเมาและงด เล่นการพนันทุกชนิดในงานบวชนาค เป็นผลให้งานบวชนาคเป็นไปอย่างเรียบร้อย และประหยัด ได้ส่งเสริมการรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ วัดเป็นเบื้องต้น มีผลให้วัดคูหาสวรรค์ได้รับพระมหากรุณาสถาปนาเป็น พระอารามหลวง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๐ ในด้านการศึกษา ได้เอาใจใส่เป็นพิเศษ ในการส่งเสริมและอุปถัมภ์พระภิกษุ สามเณร จากวัดต่างๆ ซึ่งไปจำพรรษาเรียน พระปริยัติธรรมในสำนักเรียนวัดคูหาสวรรค์ ทำให้มีพระภิกษุ สามเณร สอบ พระปริยัติธรรมทั้งแผนกธรรมและแผนกบาลีได้เป็นจำนวนมาก ได้ตั้งมูลนิธิวัดคูหาสวรรค์ เพื่อใช้ดอกผลสนับสนุนการศึกษาของพระภิกษุ สามเณร การรักษาพยาบาลพระภิกษุ สามเณร ผู้อาพาธ การอนุเคราะห์สงเคราะห์ผู้ยากไร้อนาถา ได้ตั้งมูลนิธิพระธรรมวงศาจารย์ เพื่อใช้ดอกผลสนับสนุนพระภิกษุ สามเณร ผู้เคยศึกษาในสำนักเรียนวัดคูหาสวรรค์ ให้ได้รับทุนเพื่อการศึกษาชั้นปริญญาโทปริญญาเอกในต่างประเทศ ทุนละ ๓๐,๐๐๐ บาท

ต่อปีการศึกษา นอกจากนั้นยังได้อนุเคราะห์ศิษย์วัดผู้มีภูมิลำเนาห่างไกลแหล่งศึกษาได้พักอาศัย ให้การเลี้ยงดู อบรมบ่มนิสัย ให้ทุนเพื่อการศึกษาแก่ศิษย์วัดผู้มีฐานะยากจนให้มีโอกาสได้ศึกษาจนสำเร็จตามควรแก่สติปัญญาของแต่ละคน

ในส่วนการศึกษาของกุลบุตร กุลธิดาอื่นๆ พระธรรมวงศาจารย์ได้ให้ความสำคัญส่งเสริมให้ได้ศึกษาในระดับสูง โดยได้มอบทุนเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียนต่างๆ อยู่เสมอ ครั้งละหลายๆ ทุน จนได้รับการยกย่องจากมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถวายปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาครุศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๗ และสถาบันราชภัฏสงขลา ถวายปริญญาครุศาสตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สายเทคนิคการศึกษา สาขาวิชาการศึกษา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘

ในด้านการเผยแผ่ ได้ก่อตั้งและอุปการะโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๑ จนถึงปัจจุบันมีเยาวชนชาย - หญิง มาสมัครเรียนปีละประมาณ ๕๐๐ คน และได้จัดให้มีการสมาทานศีล ฟังธรรมในวันธรรมสวนะและพิธีสำคัญทางศาสนา เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เกิดศรัทธาประสาทะในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนายิ่งขึ้น ได้ตั้งศูนย์อบรมศีลธรรม และวัฒนธรรมส่งพระภิกษุ สามเณร ผู้มีความรู้มีความสามารถออกไปให้การอบรมในโรงเรียนต่างๆ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นต้นมา ได้สนับสนุนให้พระภิกษุ สามเณรในเขตการปกครองออกไปสอนธรรมศึกษาในโรงเรียนและในเรือนจำต่างๆ มีผลให้นักเรียนและผู้ต้องขังในเรือนจำสามารถสอบธรรมศึกษาได้เป็นจำนวนมากทุกปี รวมทั้งสนับสนุนให้กำลังใจแก่พระธรรมทูตผู้ปฏิบัติงานในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๑๘ ให้ความรู้แก่ประชาชนให้เห็นความสำคัญของศีลธรรม วัฒนธรรม สามัคคีธรรม และกตัญญูกตเวทิตาธรรม เป็นอาทิ มีผลสนับสนุนให้ประชาชน

อยู่ร่วมกันด้วยดี ในด้านจัดสร้างดูแลรักษา และบูรณะปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุสำคัญของวัด พระธรรมวงศาจารย์ได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างดี โดยร่วมกับเจ้าอาวาสรูปก่อนจัดสร้างพระอุโบสถ ศาลาการเปรียญ โรงเรียนพระปริยัติธรรม และเมื่อเป็นเจ้าอาวาสได้จัดสร้างโรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัย ศาลาอเนกประสงค์ และกุฏิสงฆ์เพิ่มขึ้น โดยวางตำแหน่งไว้อย่างมีระเบียบสวยงาม ได้ดูแลรักษา ปฏิสังขรณ์ปูชนียวัตถุที่สำคัญ คือ มณฑปพระพุทธบาทจำลองบนไหล่เขา ได้สร้างบันไดเพื่อให้ประชาชนเดินขึ้น - ลงได้โดยสะดวก และดูแลบูรณะรักษาความสะอาดตลอดทั้งความสงบที่ถ้าพระ ได้ปรับปรุงพื้นที่ทั่วไป ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับเพิ่มเติมเป็นที่ร่มรื่น สวยงามยิ่งขึ้น จนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้จัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัด

สรรพคุณที่ยกย่องที่ พระธรรมวงศาจารย์ ได้ปฏิบัติบำเพ็ญมาโดยตลอดย่อมเป็นผลดียิ่งแก่การพระศาสนา ประเทศชาติ และประชาชน และบัดนี้ได้เจริญด้วยพรรษาอายุกาล รัตตัญญูเถรกรณธรรม มั่นคงอยู่ในพรหมจรรย์เนกขัมมปฏิบัติปฏิบัติมีวัดจริยานำเลื่อมใส เป็นหลักอยู่ในคณะสงฆ์รูปหนึ่ง สมควรที่จะได้ยกย่องให้ดำรงสมณฐานันดรสูงขึ้น

จึงมีพระบรมราชโองการโปรดสถาปนา พระธรรมวงศาจารย์ ขึ้นเป็นพระราชาคณะเจ้าคณะรอง มีราชทินนามตามที่จารึกในหิรัญบัฏว่า พระธรรมปัญญาบดี ศรีวิสุทธิคุณ สุนทรธรรมนายก ดิลกธรรมมานุสาสนี ตรีปิฎกวาราลงกรณ์ มหาคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี สถิต ณ วัดคูหาสวรรค์ พระอารามหลวง จังหวัดพัทลุง มีฐานานุศักดิ์ตั้งฐานานุกรมได้ ๘ รูป คือ พระครูปลัดสุวัฒนศีลคุณ

วิบูลคณิสสร ฐราทรมหาคณานุนายก ๑ พระครูวินัยธร ๑ พระครูธรรมธร ๑ พระครู
สรวิชัย พระครูคู่สวด ๑ พระครูไกรสรวิลาส พระครูคู่สวด ๑ พระครูธรรมบาล ๑
พระครูสมุห์ ๑ พระครูใบฎีกา ๑

อนึ่ง ทรงพระราชดำริว่า พระธรรมสิริสารเวที เป็นพระเถระผู้เจริญ
ในสมณคุณธรรม มีปฏิภาณปรีชา ได้ศึกษาแตกฉานในมคธปริวรรตน์ และ
อรรถธรรมวินัย สามารถสอบไล่ได้สำเร็จภูมิเปรียญธรรม ๕ ประโยค ทรงพระกรุณา
โปรดให้เป็นพระครูสัญญาบัตรที่ พระครูพุทธมนต์ปรีชา แล้วโปรดให้เป็นพระราชาคณะที่
พระปัญญาภิมณฑมุนี เป็นชั้นราชาที่ พระราชวราจารย์ เป็นชั้นเทพที่ พระเทพสารเวที
และชั้นธรรมที่ พระธรรมสิริสารเวที โดยลำดับ ได้รับภาระพระพุทธศาสนาและ
สังวรรักษา สมณวัตรระเบียบปฏิบัติประเพณีราชการได้เรียบร้อยเป็นอย่างดี
มีอุตสาหะวิริยะในการประกอบพุทธศาสนกิจ เป็นहितานุहितประโยชน์แก่พุทธจักร
และอาณาจักรโดยอเนกประการ กล่าวคือ ในด้านการปกครอง เป็นพระอุปัชฌาย์
ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นเจ้าคณะแดงรังษี วัดบวรนิเวศวิหาร เป็นเจ้าคณะแขวง
บวรนิเวศ เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร และปฏิบัติหน้าที่แทนรักษาการ
เจ้าอาวาสวัดญาณสังวราราม จังหวัดชลบุรี ทำให้การปกครองดูแลพระภิกษุสามเณร
ตลอดทั้งการบริหารงานในวัดทั้งสองเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ด้านการบริหาร
เป็นประธานกรรมการวัดบวรนิเวศวิหาร เป็นเลขานุการเจ้าคณะใหญ่คณะธรรมยุต
ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๒ ถึงปัจจุบัน ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการสมเด็จพระสังฆราช
มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้สนองพระภารกิจของสมเด็จพระสังฆราชในด้านต่าง ๆ
สำเร็จลุล่วงไปได้ผลดียิ่ง เป็นกรรมการเถรสมาคมธรรมยุต เป็นกรรมการมหาเถรสมาคม

มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นผู้อำนวยการมูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๖ ด้านการศึกษา เป็นผู้ช่วยเจ้าสำนักเรียนวัดบวรนิเวศวิหาร ช่วยเจ้าสำนักเรียนสั่งสอนดูแลพระภิกษุสามเณรในการศึกษาพระปริยัติธรรม จนมีพระภิกษุสามเณรสอบได้เปรียญธรรมเป็นจำนวนมาก ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ นอกจากได้ช่วยดูแลปฏิสังขรณ์ และปรับปรุงเสนาสนะในพระอารามแล้ว ยังได้เป็นประธานกรรมการบูรณะปฏิสังขรณ์วัดบางคณทีนอกและวัดอมรเทพ จังหวัดสมุทรสงคราม ให้เรียบร้อยมั่นคงถาวร และสวยงามยิ่งขึ้นต่อไป

อนึ่ง เมื่อคราวสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงผนวช และประทับ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร พระธรรมสิริสารเวทีได้รับหน้าที่เป็นพระอภิบาลโดยตลอด และต่อมาเมื่อพระโอรสในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงผนวช พระธรรมสิริสารเวทีก็รับหน้าที่เป็นพระอภิบาลโดยใกล้ชิดทุกพระองค์

สรรพคุณที่ยกย่องที่ พระธรรมสิริสารเวที ได้ปฏิบัติบำเพ็ญมาโดยตลอดย่อมเป็นผลดียิ่งแก่การพระศาสนา ประเทศชาติ และประชาชน และบัดนี้ได้เจริญด้วยพรรษาอายุกาล รัตต์ัญญูเถรกรรม มั่นคงอยู่ในพรหมจรรย์เนกขัมมปฏิบัติ มีวัดจริยาน่าเลื่อมใส เป็นหลักอยู่ในคณะสงฆ์รูปหนึ่ง สมควรที่จะได้ยกย่องให้ดำรงสมณฐานันดรสูงขึ้น

จึงมีพระบรมราชโองการโปรดสถาปนา พระธรรมสิริสารเวที ขึ้นเป็นพระราชาคณะเจ้าคณะรอง มีราชทินนามตามที่จารึกในหิรัญบัฏว่า พระมหาวัชรมงคลติก

มหานายกคุณดิเรก กาญจนภิเษกสุทธาจารย์ ปิฎกธารธรรมสมบัติ สุวฒนากรบัตินิต
 ธรรมยุติกคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี สถิต ณ วัดบวรนิเวศ ราชวรวิหาร
 พระอารามหลวง มีฐานานุศักดิ์ตั้งฐานานุกรมได้ ๘ รูป คือ พระครูปลัด
 สุวฒนเมตตาคณไพบุลศาสนการุทธาทร บวรธรรมยุติกคณานุนายก ๑ พระครู
 วินัยธร ๑ พระครูธรรมธร ๑ พระครูสรพจน์ประกาศ พระครูคู่สวด ๑ พระครู
 สรพจน์โฆสิต พระครูคู่สวด ๑ พระครูสังฆสิทธิวิมล ๑ พระครูสมุห์ ๑ พระครู
 ไบฎิกา ๑

ขออาราธนาพระคุณผู้ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณฐานันดรเพิ่มอิสริยยศ
 ในครั้งนี้ จงรับธุระพระพุทธศาสนา เป็นภาระสั่งสอน ช่วยระงับอธิกรณ์และอนุเคราะห์
 พระภิกษุสามเณรในคณะและในพระอาราม ตามสมควรแก่กำลังและอิสริยยศ
 ซึ่งพระราชทานนี้ และจงเจริญอายุ วรรณ สุข พล ปฏิภาณ คุณสารสิริสวัสดิ์
 จิรัฎฐิติ วิรุฬหิไพบุลย์ ในพระพุทธศาสนาเทอญ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๓๕
 เป็นปีที่ ๕๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

บรรหาร ศิลปอาชา

นายกรัฐมนตรี